

2. Mednarodni kongres javnega naročanja

6. in 7. junij 2016, Portorož

URADNI LIST

v sodelovanju z

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

in

REPUBLIKA SLOVENIJA
**DRŽAVNA REVIZIJSKA KOMISIJA ZA REVIZIJO
POSTOPKOV ODDAJE JAVNIH NAROČIL**

**2. Mednarodni
kongres
javnega
naročanja**

EKONOMIKA JAVNIH NABAVKI

PUBLIC PROCUREMENT ECONOMICS

doc dr Mersad MUJEVIĆ, dipl.inž.
direktor Uprave za javne nabavke Crne Gore

6. in 7. junij 2016, Portorož

v sodelovanju z

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

in

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNA REVIZIJSKA KOMISIJA ZA REVIZIJO
POSTOPKOV ODDAJE JAVNIH NAROČIL

SISTEM NABAVKI I NJEGOV ZNAČAJ

Taj ciklus čine četiri faze:

- faza planiranja nabavke,
- faza sprovođenja nabavke,
- faza zaključenja i izvršavanja ugovora o nabavki sa izabranim ponuđačima i, na kraju,
- faza evaluacije efekata nabavke, koja služi i kao osnova za planiranje daljih nabavki.

Tabela 1 Tipovi nabavki prema zakonu o javnim nabavkama

Javne nabavke	To su nabavke koje su po pravilu otvorene za učestvovanje svih ponuđača, kao i za nadzor javnosti. Ovo je najčešći oblik nabavki koji primjenjuje većina korisnika javnih sredstava.
Javne nabavke u oblasti odbrane i bezbjednosti na koje se primjenjuje zakon	To su nabavke koje podliježu pravilima Zakona o javnim nabavkama, i nalaze se pod posebnim režimom kontrole i nadzora. Odnose se na robe, usluge i radove koji su značajni za bezbjednost zemlje.
Nabavke u oblasti odbrane i bezbjednosti na koje se zakon ne primenjuje	Ovo su posebno osjetljive nabavke značajne za bezbjednost zemlje, koje ne podliježu pravilima Zakona o javnim nabavkama. U suštini ih kontrolišu Vlada. To su specifični slučajevi nabavki, koji su izuzeti iz primene Zakona o javnim nabavkama, uz obavezno poštovanje načela Zakona

- **Značaj dobrog upravljanja sistemom nabavki**
 - **sama grana industrije koja proizvodi nabavljenu robu, usluge ili radove,**
 - **na kvalitet rada zaposlenih kod naručilaca**
 - **na postizanje strateških državnih ciljeva,**
 - **na dugoročne troškove ili dobiti, koji nijesu u početku uzeti ali u toku izvršenja daju efekte.**
- **Uloga stručnih službi u postizanju efekata nabavki**

- **ZAŠTO JE VAŽNA SVRSISHODNOST NABAVKI?**
- **ŠTA JE SVRSISHODNOST NABAVKI?** Svrsishodna je ona javna nabavka kojom je institucija društva dobila **TAČNO ONO ŠTO JOJ TREBA, NA VRIJEME I UZ ŠTO MANJE TROŠKOVA.**
 - **(prvo)** jasno utvrditi pravi sadržaj ovog pojma,
 - **(zatima)** odrediti formulu svrsishodnosti ili ti ekonomike koja je primjenljiva na svaki slučaj javne nabavke,
 - **(i konačno)** dobiti cjelovitu definiciju svrsishodnosti ili ti ekonomike u javnih nabavkama

Načela zakona kao putokaz ka svrsishodnosti

Tabela 2 - NAČELA SVRSISHODNOSTI POSLOVANJA

Načelo ekonomičnosti poslovanja	Ovo načelo podrazumijeva minimalni utrošak sredstava za određenu aktivnost, pri čemu se vodi računa o tome da se ne dovede u pitanje očekivani kvalitet.
Načelo efikasnosti poslovanja	Pod ovim načelom podrazumijeva se odnos između postignutih rezultata i iskorišćenih resursa u proizvodnji roba ili pružanju usluga.
Načelo efektivnosti poslovanja	Pod ovim načelom podrazumijeva se stepen do koga su postignuti ciljevi, odnosno odnos između planiranih i ostvarenih efekata određene aktivnosti.

FORMULA SVRSISHODNOSTI JAVNIH NABAVKI – 3E

- EKONOMIČNOST
- EFIKASNOST
- EFEKTIVNOST

Tabela 3: Uzroci i posledice neefikasnih nabavki

Uzrok neefikasne nabavke	Posledica
Neblagovremeno pokretanje nabavke usled lošeg planiranja ili kasnog odobravanja plana nabavki	Može dovesti do toga da naručilac neće moći da obavlja svoju djelatnost zbog nedostatka potrebnog predmeta nabavke ili će moći, ali uz dodatne troškove.
Probijanje roka za dodjelu ugovora ili zaključenje ugovora	Može dovesti do obaranja postupka ili pokretanja žalbi protiv naručioca, a time i do nemogućnosti obavljanja djelatnosti ili do dodatnih troškova.
Otežana komunikacija između naručioca i ponuđača zbog nekorišćenja modernih sredstava elektronske komunikacije	Dovodi do nepotrebnog iscrpljivanja resursa i naručilaca i ponuđača, kao i do prolongiranja rokova.
Nerazumni zahtjevi za dokazivanje ispunjenosti uslova za učestvovanje u nadmetanju uprkos dostupnosti informacija na portalima državnih organa	Dovodi do nepotrebnog iscrpljivanja resursa i naručilaca i ponuđača; do prolongiranja rokova; do mogućeg smanjenja konkurencije.
Izbor neadekvatnog postupka za konkretan predmet nabavke	Dovodi do smanjenja konkurencije i povećava troškove naručiocu.
Neprecizno izrađena tenderska dokumentacij	Dovodi do naknadnih izmjena i dopuna tenderske dokumentacije, što nepotrebno opterećuje ili produžava postupak.

Tabela 4: Uzroci neefektivnih nabavki tokom planiranja

Uzrok neefektivne nabavke	Primjer
Nepostojanje potrebe da se nabavi traženi predmet, ali je on iskazan u planu nabavke	Nabavljaju se potrošni materijal ili rezervni djelovi iako naručilac ima znatne količine u skladištu.
Navođenje neopravdane potrebe u planu nabavke	Nabavlja se oprema koja neće koristiti naručiocu već trećim licima.
Tehnička specifikacija predmeta nabavke ne odgovara iskazanoj potrebi	Nabavlja se službena uniforma koja zbog lošeg kvaliteta ne traje onoliko koliko je planirano
Iskazana potreba naručioca ne odgovara cilju javne politike	Nabavljaju se radovi za izgradnju jeftinijeg postrojenja koje više zagađuje okolinu od drugog, nešto skupljeg rješenja.

DEFINICIJA SVRSISHODNOSTI NABAVKI

Svrsishodna javna nabavka je ona kojom su, uz blagovremeno i racionalno planiranje i sprovođenje postupka, nabavljene robe, usluge ili radovi odgovarajućeg kvaliteta, po najpovoljnijoj cijeni, i kojom se ostvaruju ciljevi naručioca u skladu sa utvrđenim državnim politikama i prioritetima.

KORISTI OD DOBROG UREĐENJA SISTEMA JAVNIH NABAVKI

- Ušteda novca poreskih obveznika, što znači više para za zadovoljenje drugih potreba (školstvo, zdravstvo, itd.), imajući u vidu da četvrtina javnih rashoda odlazi na nabavke, a da su moguće godišnje uštede i do 5%.
- Podsticanje investicija, jer transparentan i dobro uređen sistem snižava rizik i privlači strane firme i ulagače.
- Podizanje konkurentnosti domaćih firmi. Eliminisanje diskriminacije među ponuđačima, između ostalog, daje šansu većem broju domaćih firmi da zauzmu svoje mjesto na ovom velikom segmentu tržišta i da time postanu atraktivni stranim partnerima i ulagačima

Uštede TABELA 5

2011	2012	2013	2014	2015
21.120.323 €	28.179.994 €	32.690.534 €	29.203.314 €	43.101.375 €

ZAKLJUČAK

- Jasno su određeni ciljevi i prioriteti organizacije, u skladu sa opštim i posebnim javnim interesima;
- Budžet je organizovan u skladu sa postavljenim ciljevima i prioritetima;
- Dobro su promišljene naše potrebe i potrebe okruženja; potrebe su u jasnoj vezi sa ciljevima i prioritetima organizacije;
- Planiranje je započeto na vrijeme;
- Dobro je istraženo tržište;
- Formulirani su uslovi koji omogućavaju najveći izbor za potreban kvalitet;
- Realizovana je nabavka u skladu sa zakonom;
- Prekontrolirano je da li je ponuđač ispunio svoje ugovorne obaveze – isporučio robe, usluge i radove u skladu sa tehničkim specifikacijama;
- Procijenjeni su efekti realizovane nabavke;
- Rezultati procjene uključeni su u planiranje sledeće nabavke.

HVALA NA PAŽNJI

- www.ujn.gov.me
- ujn.@ujn.gov.me
- mersadm@t-com.me